

UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN
FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DÉPARTEMENT D'ÉTUDES GERMANIQUES

PROSODIE EN VREEMDETAALVERWERVING. ACCENTDISTRIBUTIE IN HET FRANS EN HET NEDERLANDS ALS VREEMDE TAAL

DEEL I: PROSODIE, ACCENTUERING EN VREEMDETAALVERWERVING:
EEN STAND VAN ZAKEN

Thèse de doctorat présentée par
Laurent Rasier
en vue de l'obtention du grade de
Docteur en Philosophie et Lettres (Langues et Littératures germaniques)

Promoteur : Prof. dr. Ph. Hiligsmann

Année académique 2005-2006

‘Accentuation is a protruding stone in a valley. The valley is speech communication’
(Van Katwijk 1974: 1)

WOORD VOORAF

Veel prosodieonderzoekers/-sters met wie ik de voorbije vier jaar kennis heb gemaakt, hebben het schrijven van hun dissertatie zowel als een intellectuele uitdaging als een eenzaam avontuur ervaren. Intellectuele uitdaging, omdat veel aspecten van de prosodische structuur van natuurlijke talen toentertijd – en vandaag nog steeds – voor een groot deel onderbelicht waren (zijn). Eenzaam avontuur, want de prosodie van een taal heeft zoveel facetten en kan op zoveel verschillende manieren worden benaderd dat het niet altijd makkelijk is om collega's te vinden die de voor jou relevante expertise bezitten. Het lag dan ook niet meteen voor de hand om in het kader van mijn promotieonderzoek aan een (contrastieve) studie van de prosodische kenmerken van de leerderstaal te beginnen. Toch heb ik – misschien omwille van het intellectueel uitdagende karakter van het onderwerp? – dat risico willen nemen, en ik wil hier van de gelegenheid gebruik maken om alle mensen te bedanken die mij tijdens die (gewaagde) onderneming steeds hebben bijgestaan.

In de eerste plaats wil ik mijn promotor, Prof. dr. Philippe Hiligsmann, hartelijk bedanken voor de welwillende belangstelling waarmee hij mijn werk heeft gevolgd, de intellectuele vrijheid die hij me gelaten heeft om originele, eigen inzichten te ontwikkelen, zijn onvermoeibare bereidwilligheid om die inzichten te bespreken en verder uit te werken, en vooral voor zijn steun, zowel in de goede als de minder goede momenten.

Verder ben ik veel dank verschuldigd aan de twee andere leden van mijn begeleidingscommissie, Prof. dr. Ludovic Beheydt en Prof. dr. Pierre Godin, en aan de twee externe juryleden, dr. Johanneke Caspers (RU Leiden) en dr. Hans van de Velde (Universiteit Utrecht) voor hun opbouwende kritiek op eerdere versies van dit werk. Hun waardevolle op- en aanmerkingen hebben veel bijgedragen aan mijn theoretisch en praktisch inzicht in de prosodische structuur van het Frans en het Nederlands. Ik wil verder Prof. dr. L. Beheydt bedanken voor de talloze 'naar koffie smakende' taalkundige gesprekken. Een speciaal woord van dank wil ik hier ook uitspreken voor Prof. dr. P. Godin die – ondanks zijn ziekteverlof – toch de nodige moeite heeft genomen om mijn dissertatie grondig door te nemen.

Meer in het algemeen wil ik alle leden van het '*Département d'Etudes germaniques*' van de Université catholique de Louvain mijn oprechte dank betuigen. Speciale vermelding verdienen hier: Ann, Anneke, Stéphanie, Valérie, Dany, Julien en Matthieu. Aan allen hartelijk dank voor de serieuze taalkundige (en statistische) gesprekken maar vooral voor de minder

serieuze ontspanningsmomenten tijdens lunch- en koffiepauzes, babbeltjes, tenniswedstrijden, evenals voor jullie aanhoudende (en aanstekende) enthousiasme en dagelijkse steun. Ik dank ook graag Prof. dr. Anne Catherine Simon en dr. Philippe Hambye van het VALIBEL-onderzoekscentrum, evenals Prof. dr. Piet Mertens (Departement Romaanse Taal- en Letterkunde, KULeuven) voor hun bereidheid om samen met mij theoretische en praktische kwesties met betrekking tot de prosodie van het Frans te bespreken.

Een speciaal woord van dank wil ik hier ook uitspreken voor alle leden van het ‘carpoolers-team’: Anne, Céline, Stéphanie, Fred ‘Bio’, Julien, Philippe en ‘Vieux’ Fred. Zonder jullie waren de trajecten tussen Luik en Louvain-la-Neuve beslist heel lang en veel minder leuk geweest!

De ‘*Fonds Spéciaux de Recherche*’ van de UCL dank ik ook voor hun financiële ondersteuning van het project ‘*De zinsaccentuering in de tussentaal van Franstalige leerders van het Nederlands*’. Evenzo dank ik het FNRS voor het beschikbaar stellen van extra geldmiddelen in de vorm van twee ‘*Crédits aux chercheurs*’.

Ik dank graag alle docenten Frans en Nederlands (dra. Evelyne Vos-Fruit, lic. An Slootmaeker, lic. Nicole Engelen) aan de Radboud Universiteit Nijmegen, Katholieke Universiteit Leuven en Université catholique de Louvain, en de veertig studenten toegepaste economische wetenschappen en bedrijfscommunicatie zonder wie de dataverzameling waarop deze studie gebaseerd is, nooit tot stand was gekomen.

Tot slot wil ik mijn ouders – en mijn familie in het algemeen – evenals mijn vrienden bedanken voor hun aanhoudende steun sinds het begin van dit eenzame avontuur. Jullie hebben het niet alleen meegemaakt, jullie hebben het ook mee gemaakt! Bij jullie wil ik me tevens verontschuldigen voor de te zeldzame momenten die we de afgelopen jaren met elkaar hebben doorgebracht. Hopelijk zullen we dat in de komende weken en/of maanden goedmaken. Eveneens wijd ik een gedachte aan mijn twee ooms die het einde van dit werk helaas niet hebben kunnen meemaken.

En, *last but not least*, Audrey. Zonder jou en je dagelijkse steun en constante aanmoedigingen was mijn ‘wetenschappelijk kindje’ nooit ter wereld gekomen. Gewoon: bedankt voor alles!

